

66. rész

„Amelyik nemzet a múltját nem ismeri, az a jelenét sem érti, s a jövőjét meg nem teremtheti!”

Öt perc történelem fiataloknak és minden érdeklődőnek

„Magyar vagyok, legszebb ország a hazám” (Petőfi)

Magyar sors – magyar történelem

Európának szüksége van Magyarországra... amely soha nem hagyta magát legyőzni

„A történelem az élet tanítómestere”?

(5. rész)

Előszó

Nem vagyok sem oroszbarát, sem ukránbarát, sem nyugat ellenes. Egyszerűen csak az vezérel, hogy Magyarországhoz a történelem során melyik ország, melyik hatalmi csoportosulás hogyan viszonyult. Annak ellenére, hogy hazánk soha, senkinek nem szándékozott ártani. Ezt ma is láthatja, aki akarja.

Nyugat-Európa, Közép-Európa, Oroszország

Azon gondolkodom egy ideje, hogy a történelem új és egyre újabb köntösbe öltözve ismétli-e önmagát, vagy ennek már vége? Persze nem *Francis Fukuyama: A történelem vége* című munkájának nagy tévedésére gondolok, hanem a 19-20-21. század egész világot átformáló eseményeire. Ez az az időszak, amikor a technika ugrásszerű fejlődése már lehetővé teszi (tette), hogy nem csak festményekkel, szobrokkal, épületekkel, tárgyi eszközökkel mutassuk be a múlt eseményeit. A fotók, filmek, hangfelvételek már sokkal hitelesebb dokumentumok, amiket természetesen ma már profi módon szintén lehet hamisítani. Az alábbiakban csak olyan „bizonyítékokat” mutatok be, amelyekről senkinek nem jut eszébe, hogy hamisítvány lenne. Mert nincs is értelme megváltoztatni a már jól ismert tényeket.

Az ember arról a korról, amit átél, megtapasztal, amit próbál tudatosan, ismerve a múlt ide vonatkozó eseményeit értékelni, azt gondolja, hogy a múlt hasonló tragédiái nem ismétlődhetnek meg. Most például még nem tudjuk elhinni – sajnos elképzelni már tudjuk –, hogy kitörne a *harmadik világháború*. Az unalomig ismert pro és kontra politológusi, elemzői vitákat nem ismétlem el. Bár néhány helyen kikerülhetetlen a *régmúlt*, a *közelmúlt* és a *jelen* között vonható párhuzam bemutatása. Nem árt idézni *Engels Frigyes* egy gondolatát, amivel még egyet is lehetne érteni: „*Ha a történelem ismétli önmagát, önmaga bohózatát hozza létre!*” Azzal már lehetne vitatkozni, hogy valóban bohózat-e?

Európa térképe a 21. század elején (wikipédia)

Séta London szobrai között

A St James's Parkban sétálva a számtalan szobor között három híres angol történelmi alak egymás után állnak talapzatukon. Kezdjük történelmi időrendben elsővel, *Lord Palmerstonnal*. Utána következik *Lloyd George* számunkra

feledhetetlen alakja, majd a sort *Winston Churchill* szobra zárja. A világ bármely részéből érkező turistának, de akár a helyi lakosokat is ide sorolhatjuk, eszébe nem jutna erről a három szoborról az – ráadásul így, egymás után sorakozva –, mint ami egy magyarnak. Jó, ne túlozzunk, ezer magyar közül egynek. (Sajnos, vagy szerencsére, én az egyik közé tartozom.)

Viscount Palmerston szobra Londonban. Victoria Memorial, szemben a Buckingham-palotával (1911-ben emelték)

Palmerston neve ismerősen cseng az 1848/1849-es magyar szabadságharc eseményeivel kapcsolatban. Az 1846-ban harmadszor is külügyminiszterré választott Palmerston nem ápolta jó viszonyt *Viktória királynővel* (1837-1901) és annak német férjével, *Alberttel*, a Szász-Coburg-Gothai ház sarjával. Palmerstont az 1851-ig tartó külügyminiszteri pozíciója jogosította fel arra, hogy beleszóljon a magyar szabadságharc ügyébe. Bár elismerte a magyarok jogos harcát, de Angliának szüksége volt a Habsburg Birodalomra, így nem támogatta a magyarok ügyét. „*Pál meser*”, ahogy a magyarok nevezték, áldását adta arra is, hogy Bécs akár az *orosz csapatokat* is behívhatja a magyar szabadságharc leverésére, csak maradjon egyben a Habsburg Birodalom. Az *angol demokrácia kétarcúsága* már ekkor is megmutatkozott. Nagyfokú önállósága miatt Palmerstont később leváltották, annál is inkább, mert Viktória királynő – akárcsak dicső elődei –, a külügyminiszterséget királyi jogkörnek tekintette.

Romanov I. Miklós orosz cár (1825-1855), aki hadait Ferenc József aláztos kérésére /varsói kézcsók/ a magyar szabadságharc leverésére küldte. Ferenc József, az ifjú császár (1848-1916). A segítségkérés gesztusára, a kézcsókra 1849. május 21-én került sor a varsói Lazienki Palota erkélyén. A testvéri segítséget a Habsburg uralkodó később, amikor kellett volna, nem viszonzta, amiért a cár jogosan neheztelt Ferenc Józsefre (wikipédia)

Nyugat és Oroszország kapcsolata a 19. században

Palmerston még a *krími háború* (1853-1856) politikai folyamatában is szerepet játszott, noha akkor már nem volt külügyminiszter. Az 1815-1914 közötti viszonylag békés száz éves időszak legnagyobb háborús eseménye a közel *egymillió fős emberveszteséggel* járó krími háború volt. Az orosz-török konfliktusok sora már korábban is foglalkoztatta a térség és Európa nagyhatalmainak vezetőit. A 19. század közepétől I. Miklós cár a Fekete-tengerről a Földközi-tengerre való kereskedelmi és katonai tengeri kijárat megszerzését, valamint Jeruzsálem pravoszláv templomának az iszlám Törökországtól történő visszavételét szeretne elérni. Az angol külpolitika eleinte támogatta az oroszokkal való szövetségkötést. A fél világot gyarmatosító britek szerettek volna a Török Birodalom, (Európa „beteg embere”) területének felosztásában is részt venni. Anglia és Franciaország végül a törökök támogatása mellett döntött. Európa nyugati hatalmait mindig is foglalkoztatta az orosz terjeszkedés, amit szerettek volna megakadályozni. Akkor is az a hír járta, hogy az oroszoktól félni kell. Nyugat csupán félt, Közép-Európa pedig elszenvedte az orosz beavatkozást. Az oroszok persze mindig csak akkor okoztak gondot, ha nem a nyugati érdekek szerint mozogtak. Legtöbbször hívták őket, illetve megtámadták az országot.

(Napóleon hadjárata, az 1849. évi magyar szabadságharc, a krími háború, a lengyel-orsz konfliktusok, Hitler támadása, a szovjetrendszer.)

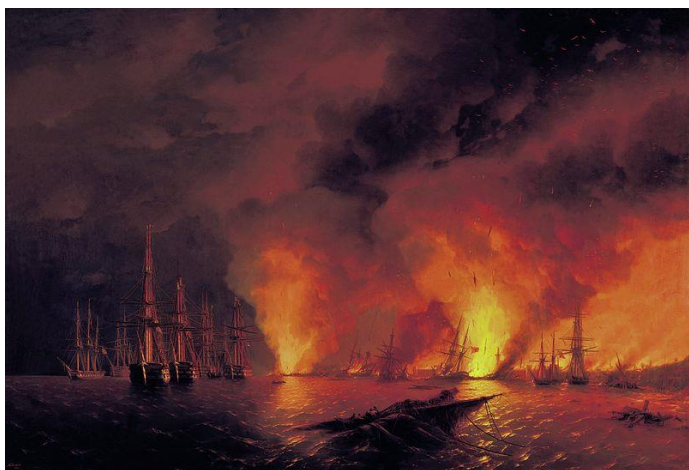

A Krim-félsziget a 19. században is a Fekete-tenger egyik stratégiai pontja volt

Miklós cár számára meglepetés volt a nyugati hatalmak döntése, hogy Törökország mellé álltak. Am az, hogy Ferenc József sem állt mellé, s hogy nem küldött katonákat, azt hitvány szöszegésnek vette. Kijelentette, hogy: „*Inkább odahagyom Lengyelországot, szabadon bocsátom, semmint elfelejtsem az osztrákok árulását.*” Hiszen az 1849-ben a magyarok ellen nyújtott segítség fejében Bécsnek kötelessége lett volna a „kölcönt” viszonzni. Miklós cár hadat üzent az Oszmán Birodalomnak. *A Balkánon a törökök voltak még mindig fölényben, a Kaukázusban és a tengeren az oroszok.* Ezt bizonyította az első nagy tengeri csata, amikor az oroszok Szinop partjainál magsemmisítették a török hajóhadat. A brit és a francia flotta azonnal megjelent a tengerszorosokon, hogy támogassák a törököket, de inkább azért, hogy elvágják az oroszok kijutását a Földközi tengerre.

1853 novemberében az orosz flotta egy újabb csatában elsüllyesztette a török hajóhad maradékát. Nyugat-Európa hatalmai kétmillió font gyorskölcönt nyújtottak Törökországnak, majd behajóztak a Fekete-tengerre. (Nincs új a nap alatt!) *Nyugat keresztény hatalmai, mert érdekük úgy kívánta, az iszlám hatalmat*

támogatták a *keleti keresztény* Oroszország ellen. Az orosz-török konfliktus ezzel európai háborúvá szélesedett ki.

A szinopi tengeri csatában Nahomov tengernagy megsemmisítette a török flottát (wikipédia.org). Szevasztopol ostroma az orosz, illetve az angol-francia csapatok véres csatájának helyszíne volt. A stratégiai kikötő elvesztése után kötötték meg a békét az oroszok

Európa középső és nyugati fele – kivéve a testvéri szerbeket és egy-két szláv népet – már a középkortól kezdve félt az *orosz medvétől*, Oroszország szemükben a mumus volt. Kivéve persze azokat az eseteket – például az első és a második világháború, a magyar és lengyel forradalmak leveretése – amikor milliók élete árán, Nyugat az oroszokkal végeztette el a piszkos munkát. (Nem véletlen, hogy a mostani fejezetek címe: *A történelem az élet tanítómestere?*) Mert most /2024. márciusát írunk/ mintha a feledékeny, vagy kilóra megvett Európa ismét belesétálna ebbe az önpusztító vérengzésbe.

Térjünk vissza Palmerstonhoz és politikájához. Neki tulajdonítható a mondás, ami már addig is meghatározta Anglia világhódító sikereinek titkát, s az őt követő politikusok is e szerint cselekedtek. A mondat így szól: „*Angliának nincsenek örök barátai, Angliának nincsenek örök ellenségei, Angliának érdekei vannak.*” A politikai, gazdasági, kulturális, történelmi törekvést kifejező mondat angolul így hangzik: „*We have no eternal allies, and we have no perpetual enemies. Our interests are eternal and perpetual, and those interests it is our duty to follow.*” (1848. március 1.) Megjegyzendő, hogy Anglia alatt az Egyesült Királyságot kell érteni (Szabó László jogos értelmezése.)

Az angolok „rugalmasságát” bizonyítja egy megtörtént esemény, ami Palmerston baráti oldalát is megmutatta. Amikor *Kossuth Lajos*, akivel egyébként Palmerston szimpatizált, 1851-ben Southamptonban partra szállt, a kikötőben már várta az angol külügyminiszter meghívása. Igaz, hogy a saját házában nem fogadhatta a rebellis magyar nép vezérét, de ez már haladás volt Rákóczi Ferenc 139 évvel

korábbi „fogadtatásához” képest. A Balti- és az Északi-tengeren menekülő Nagyságos Fejedelem a viszontagságos tengeri utazást követően 1712 végén elérte Anglia partjait. A brit diplomácia döntése alapján (1707-től már létezett Nagy-Britannia) Hull kikötőjében nem engedték partra szállni a szerintük lázadó magyar fejedelmet. A magyarokat szállító Szent György hajó így 1713. január 7-én vitorlát bontott és a szabadság másik országába, francia földre távozott. Ám ott sem maradhatott sokáig, mert a Habsburg Birodalom fontosabb volt a Nyugat számára, mint az állandóan önállóságra törekvő Magyarország. Erősen gondolkodom! Talán ma is igaz ez a tétel?

Szánjunk néhány sort arra, hogyan viszonyulnak a civilizáció bölcsőjének számító Európa és Amerika hírforrásai az oroszokat illetően. Ahogy az oroszokat évszázadok óta leírják, s ahogy például a napjainkban készülő amerikai filmekben is rájuk osztják ki a kegyetlen bűnözők szerepét, azt érdemes górcső alá venni. Fele igaz, fele nem. A 19. századi bemutatásuk valóban riasztó volt, nem véletlen, hogy Európa népei félték tőlük. Vad nép, akik letépi a gyermeket anyja kebeléről, legyilkolják a férfiakat, meggyalázzák a nőket. Az oroszok egy új tatárjárást hoznak Európára. (Beszélhetnénk a rác és az oláh kegyetlenségekről, az sokkal inkább igaz volt. A muszka valóban durva, félvad, rabló nép, de nem vérszomjas, nem kegyetlen. Az igaz, hogy amely falut, várost elfoglaltak, ott az ennivalót, amit találtak, azt elvették, az volt a zsoldjuk. A foglyokkal viszont tisztességesen bántak, ahogy katonához illik. 1849-ben, ha *Paszkevics* nem lép közbe, sokkal több kivégzés, tömeges gyilkolás érte volna a magyarokat. A művelt Bécs állította fel az aradi bitófákat és lövette főbe Batthyány Lajos miniszterelnököt. Úgy tetszik, ők tanultak egyet-mást a jakobinusok kegyetlenségeiből. (Az a leírás, ami a 19. században terjedt a cári oroszokról, ha akkor nem is volt igaz, de az 1944-ben betörő kommunista szovjet hadseregre sajnos igaz volt.)

Ivan Paszkevics, az orosz seregek fővezére (Georges Dawe festménye). Görgei Artúr, aki részben Paszkevicsnek köszönhetette, hogy nem végezte bitófán. Batthyány Lajost már nem tudták megmenteni, akit „kegyelemből” csak golyó által végeztek ki, s nem akasztottak, mint egy közönséges rablógyilkost (Barabás Miklós festménye)

A kép Petőfit ábrázolja a segesvári csatában. Jól látható az orosz cári csapatok kozák dzsidásainak zászlója (Hegedűs László festménye 1855) A 2023-ban Kárpátalján elhelyezett plakátokon az ukránok kék-sárga zászlót az orosz zászló színeire cserélték. Ez ám a történelemhamisítás. Az orosz hadsereg 1849-ben még nem használta a fehér-kék-piros színeket (Babuns Zoltán - Magyar Nemzet)

Herman Róbert közlése szerint Paszkevics azt tanácsolta Ferenc Józsefnek és környezetének, hogy adjanak a magyaroknak széles körű amnesztiát, őket csak így lehet megbékíteni. A Habsburgok nem fogadták meg az oroszok tanácsát. A kivégzéseket követően a cár hetekig nem fogadta az osztrák követeket, hogy így fejezze ki neheztelését a barbár és igazságtalan kivégzések miatt. Görgei életét a cár úgy mentette meg, hogy megüzente a császárnak, ha ki akarják végezni – és ezt meg is tették volna –, akkor magával viszi Oroszországba. Így kapott kegyelmet a „főbűnös” Görgei. Az orosz csapatok nem, hogy nem terrorizálták a civil lakosságot, de még bizonyos helyzetekben védték is őket.

(Időben azonban most menjünk vissza mintegy négy évtizedet.)

A nagy Napóleon és a kis Macron

Kézenfekvő téma, 2024 tavaszán kihagyhatatlan történelmi párhuzam. Nem megyek bele a részletekbe, hiszen az bárki által megismerhető a források sokaságából. Csupán a történelem ilyen, szinte már felelőtlen és gátlástalan figyelmen kívül hagyása okán vonok párhuzamot két évszázad orosz-francia politikája kapcsán. A mindennapi elemzőket ez persze hidegen hagyja, hiszen ma más a helyzet. Persze hogy más, például van atombomba. Na, de a jelzett államok közül melyiknek nincs?

És akkor jöjjön a történelem. *Bonaparte Napóleon* 1804-1814 között uralkodott, mint Franciaország császára, azaz tíz éven keresztül. *Emmanuel Macron* 2017-ben választották meg Franciaország elnökének, majd 2022-ben újraválasztották öt évre. Macron 2027-ig lesz elnök, ha „minden jól megy”. Harmadszor már nem lehet öt elnöknek választani, ami „irányított bátorságának” egyik fő oka lehet.

Napóleon 1812-ben (David francia festő.)
Napóleon Moszkva égését szemléli (Adam Albrecht)

Napóleon egész Európát meg akarta hódítani, s eleinte fényes győzelmeket aratott. Kivéve 1805-ben a trafalgári (Gibraltár melletti) tengeri csatát, amiben az angol *Nelson* admirális fényes győzelmet aratott. Napóleon a tengeri hadviseléshez nem értett, de a szárazföldi hadseregek irányításában nem volt hozzá fogható. Katonai zseni volt. Macron még katona sem volt, halvány fogalma sincs a munda becsületéről, arról meg aztán végképp nincs, hogy mit jelent a harctéren élni és meghalni. Igaz, Napóleon óta eltelt két évszázad, de a lényeg nem változott.

(Nem változott a francia nagyhatalmi gőg, a jó illatú parfümök és a divat vezető országának a „barbár Kelethez” való viszonya. De az sem változott, hogy annak idején Napóleont és a kétszáz évvel később hatalmon levő francia elnököket is a *Rothschildok* támogatják.)

Maradjunk a pőre tényeknél, ahogy azok a történelemkönyvekben szerepelnek. Napóleon, uralkodásának *hetedik* évében előkészítette, majd *1812-ben megtámadta Oroszországot*. A végeredményt tudjuk. Vágóhídra vitte a *félmilliós* jól felszerelt, kiképzett francia hadat, az ország férfi lakosságának színe-javát.

Az orosz hómezőkről a történelmi hírek szerint mindössze *húszezren* tértek haza, Franciaországba.

A Moszkva alól visszavonuló francia hadsereg maradványa. A nyugat felé tartó katonák között továbbra is szedte áldozatait a fagy, az éhség, az ellenség támadásai, sokan pedig megőrültek

Emmanuel Macron elnökségének **hetedik** évében kezdte el fenyegetni Oroszországot, hogy megtámadja. Jelenleg az üzenetek, a világ jelentős és kevésbé jelentős politikusainak szópárbaja zajlik. Ki tudja, mit hoz a következő év? Egy dolgot biztosan lehet tudni, nem kell hozzá nagy jóstehetség. A harctérre érkező francia katonákkal az orosz haderő egy szálig végezni fog. Kitüntetésen vadászni fognak rájuk. A németek, ha oda mennének még nagyobb figyelemnek lesznek kitéve. (Reméljük, hogy ezt nem kell megélnünk.)

Maradjunk a már megtörténteknél. A visszavonuló Napóleon ellen Nyugat-Európa nagyhatalmai összefogtak, mert elhatározták, hogy le kell győzni a diktátort. Napóleon újra felállított seregével eredetileg Berlint akarta elfoglalni. Ám az orosz hadszíntéren megtizedelt francia armada már nem volt olyan félelmetes, s a korábbi szövetségesek is szakítottak Napóleonnal. A nagy összecsapásra **1813-ban Lipszénél** került sor. A „népek csatájában” az osztrák-porosz-svéd-orosz csapatok 300 ezer fős hadereje legyőzte a francia uralkodót. A makacs korszikai azonban továbbra sem volt képes feladni nagyhatalmi ambícióit.

A népek csatájának századik évfordulóján, 1913-ban avatta fel II. Vilmos német császár az elesett katonák emlékművét. A 90 méter magas, bizarr építmény azóta Lipcse egyik jelképe lett. Napóleon végső vereségét megörökítő emlékmű a Brüsszel melletti Waterloonál

A császárt Lipcse után Elba szigetére száműzték, ahonnan azonban 1815-ben visszatért. Nimbusza még mindig élt a franciák körében. Maga köré tudott gyűjteni egy újabb sereget, s megkezdődött Napóleon 100 napos uralma. A rövid tündöklésnek 1815-ben, a **Brüsszel melletti Waterloo** mezején a *brit és porosz* egyesült hadsereg vetett véget. Az egyetemes történelem egyik legnagyobb alakja a távoli Szent Ilona-szigetén halt meg 1821-ben.

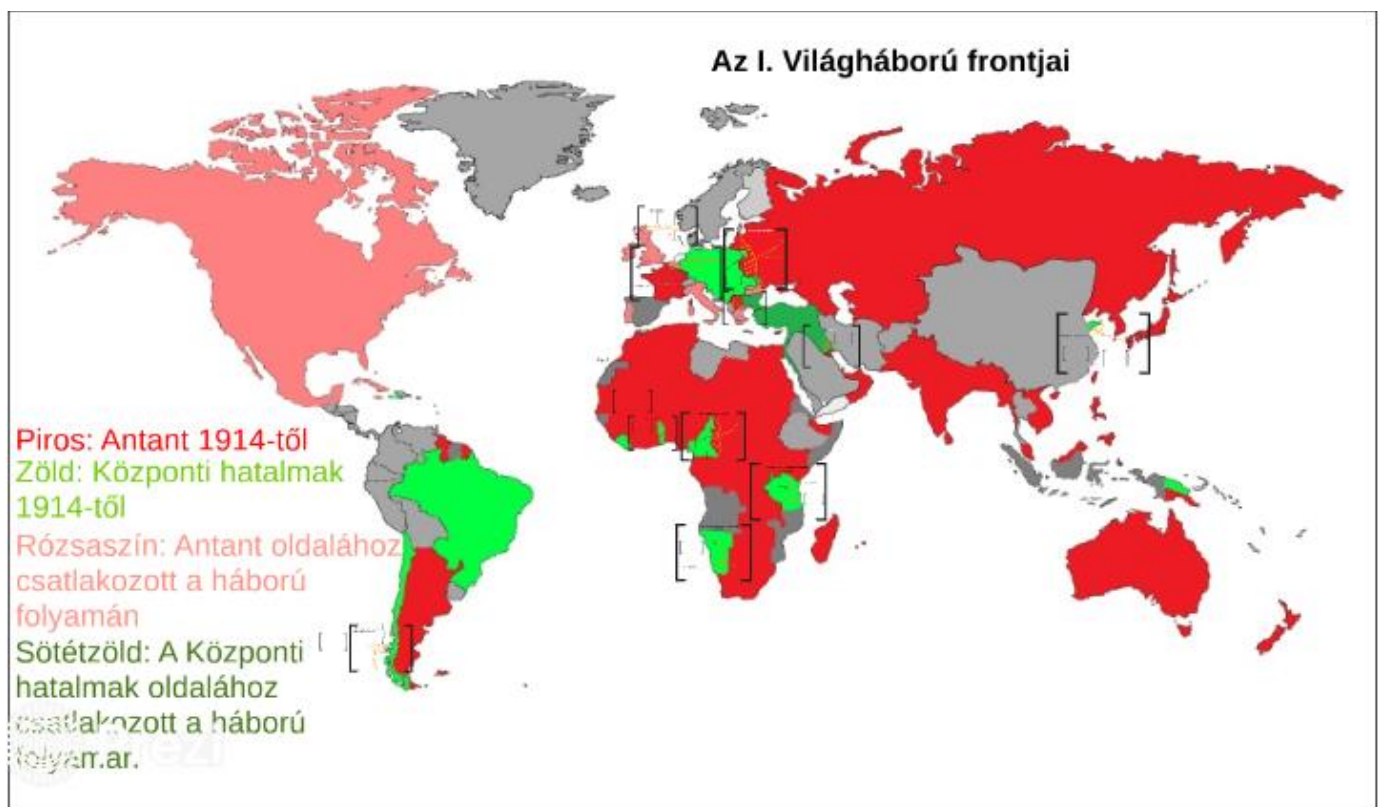
Érdeemes újra a történelem mérlegét ide idézni. A francia jakobinus diktatúra Napóleonban öltött testet ahhoz, hogy Európa vezető hatalma lehessen. A legyőzött, vagy baráti arcot mutató európai államok Franciaország mellé álltak. Idővel azonban ismét bebizonyosodott számukra, hogy *Oroszországot nem lehet legyőzni*. Aztán a franciákkal a saját nyugat-európai „barátai”, de inkább vetélytársai, Németország és Anglia végzett, s nem máshol, mint Brüsszelnél. *A hasonlat több, mint érdekes.*

(Hitler sem tanult a történelemből, nekiment Oroszországnak, az akkori Szovjetunióknak, s mi lett a vége? Totális vereség, ami aztán a nagy Németországot is a mélybe rántotta. És még mindig nem tanulta meg a Nyugat, ráadásul elpuhult, teljesen félretájékoztató, a NATO haderejétől függő népe, hogy *Oroszországot nem lehet legyőzni*. Csak akkor sikerülhetne, ha ők is, mármint az orosz nép is zombikká válna. De nem fog! Bennük még él a „néplélek” és a vallás. Ilyenkor szokták rámondani az emberre, hogy Putyin pincsije, hogy nem érti a világot, hogy nem demokratikus és a többi.

A képlet sokkal egyszerűbb, gondolja végig mindenki, akit még érdekel hazája, családjá sorsa. Talán nézzen utána, hogy Hitlert kik pénzelték és ugrasztották bele az ötven millió ember pusztulását okozó második világégésbe. Ami egyébként nem is volt második, az első háború folytatása volt két évtizedes készülődéssel. Megjegyzem, ez a készülődés és anyagi támogatás összefügg Svájc és a svájci bankok sérthetlenségével, továbbá a Wall Street és a City of London finanszírozó háttér munkájával. Van egy fogalom erre, a *Hitler rejtély*. Utána lehet nézni, ma már nem titok, hogy ez mit jelent.)

Az első világháború (1914-1918)

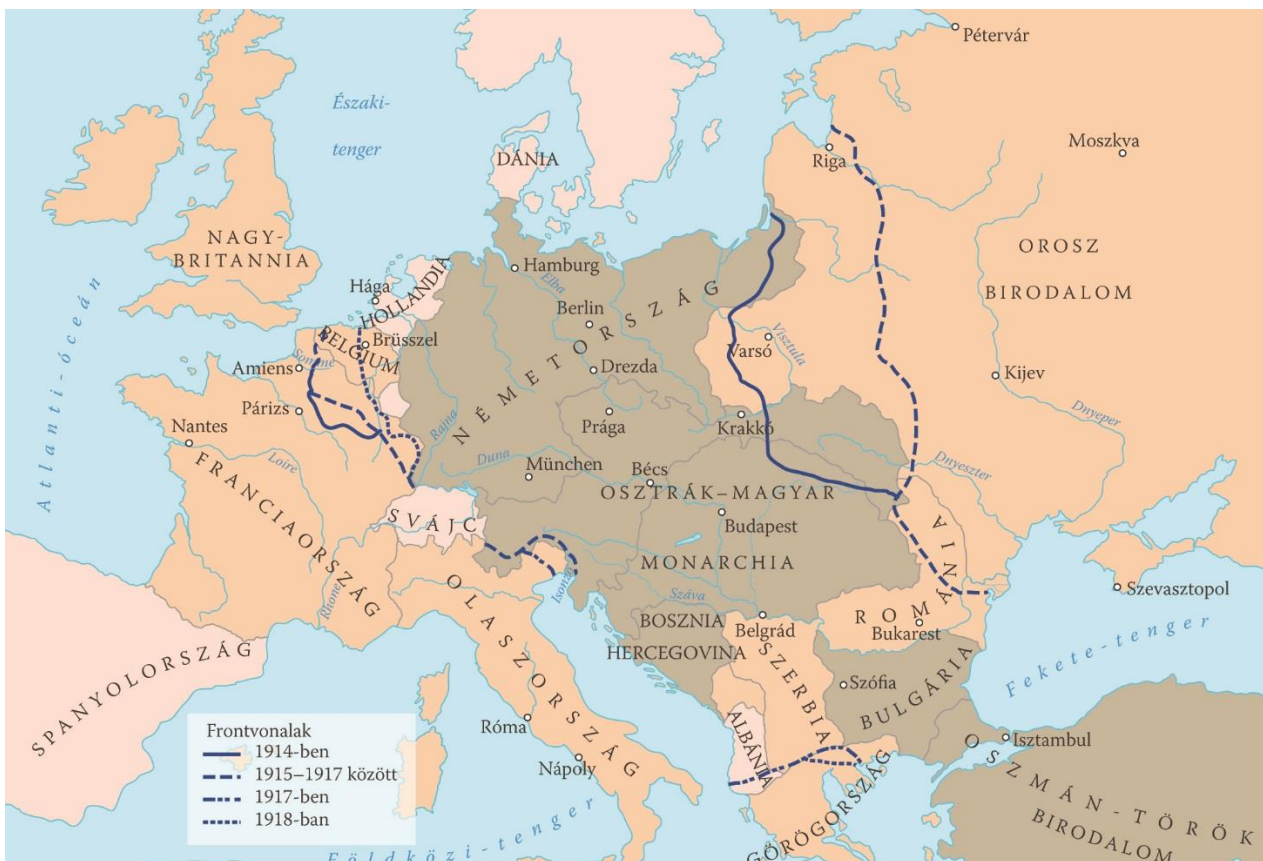
Pontosan száz év telt el Napóleon bukása után, amikor a nagyhatalmak úgy látták jónak, hogy a világot újra fel kellene osztani. A *Nagy Háború*, ahogy az első világháborút nevezték, már a gépek háborúja is volt. A fegyvergyártó vállalatok ezekben az években vetették be először *a géppuskát, az aknavetőt, a harci gázt, a messzehordó lövegeket, a tankot, a tengeralattjárót, az aknazárat, a torpedót, a híradás eszközt, az elektromos vezetéket, a vadászrepülőket* és még számos más tömegpusztító fegyvert. Száz év elteltével, 2014-2024-ben ezek a fentebb felsorolt fegyverek már csak játékszerek azokhoz képest, amikkel ma az embereket el lehet pusztítani.

Raksányi Róbert prezentációs térképe, ami a világ 1914. évi területi felosztását, illetve a nagyhatalmakat és gyarmataikat, továbbá szövetségeseik országait ábrázolja

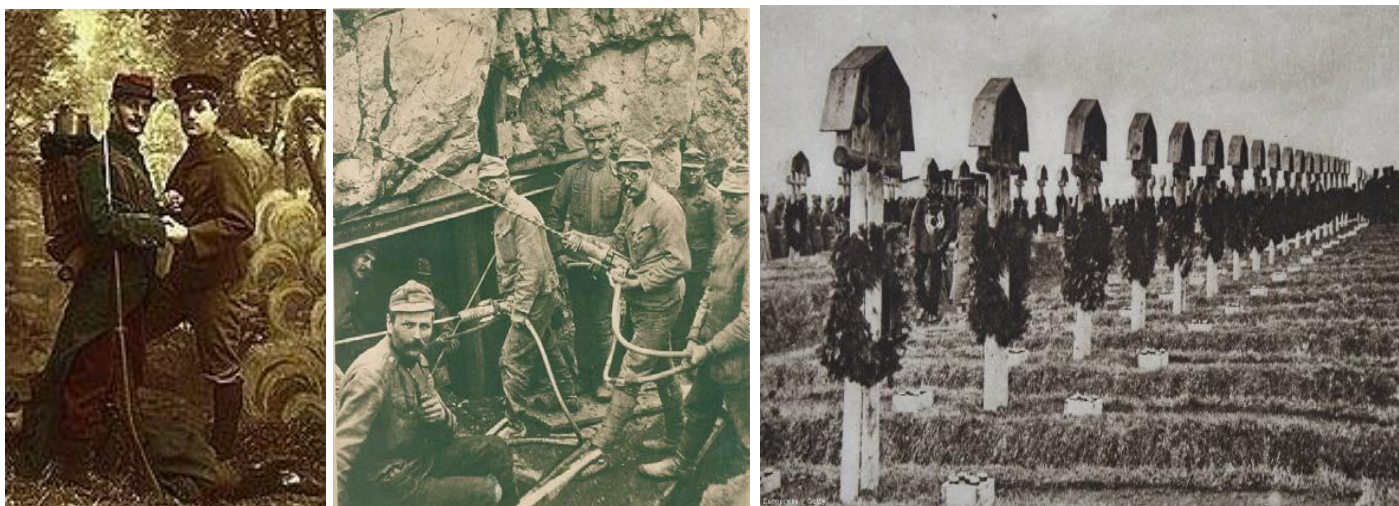
Maradjunk az első világháborús témánkat érintő eseményeinél, azaz Európa és benne Oroszország kapcsolatánál. Ehhez tudni kell a *Központi hatalmak* és az *Antant* szövetségkötésének vázlatos történetét.

A *Központi hatalmak* (Német Császárság – Osztrák-Magyar Monarchia – Olaszország – Oszmán Birodalom – Bulgária) célja Franciaország visszaszorítása volt. Alapja az **1882-ben** létrejött *hármasszövetség*, amit Németország, a Monarchia és Olaszország hozott létre.

Az első világháború frontvonalai Európában 1914-1918 között

A térkép hamis, vagy mi történt? Hol van *Olaszország*? Az olaszok a történelem során nem először és nem is utoljára a döntő pillanatban, a háború elején álltak, ebben az esetben az antant oldalára. Ez magyar katonák ezreinek, tízezreinek szenvedését, halálát okozta az Alpok önmagában véve is gyilkos hadszínterein. A másik, több alkalommal is szövetségest váltó ország *Románia* volt. A szivárvány minden színében politizáló Románia nem csak Magyarország embervesztését, hanem ezeréves országunk példátlan területi elrablását is elérte. Persze azt tudni kell, hogy a demokrácia fellegvéraiból irányították őket. A románoknak csak egy politikája volt és van ma is. A legjobb pillanatban a győztesek oldalára állni, kevés áldozatot hozni, s a győzelem előnyeit élvezni.

Az antantot népszerűsítő francia és brit katona egy korabeli plakáton. Magyar műszaki egységek az olasz hadszíntéren, a Dolomitok sziklái között. A legtöbb szenvedés, a legnagyobb embervesztés az orosz fronton következett be, amikor a központi szövetség csapatai Gorlicénél áttörték az orosz frontot. Katonai temető Gorlice közelében (Europress/Getty)

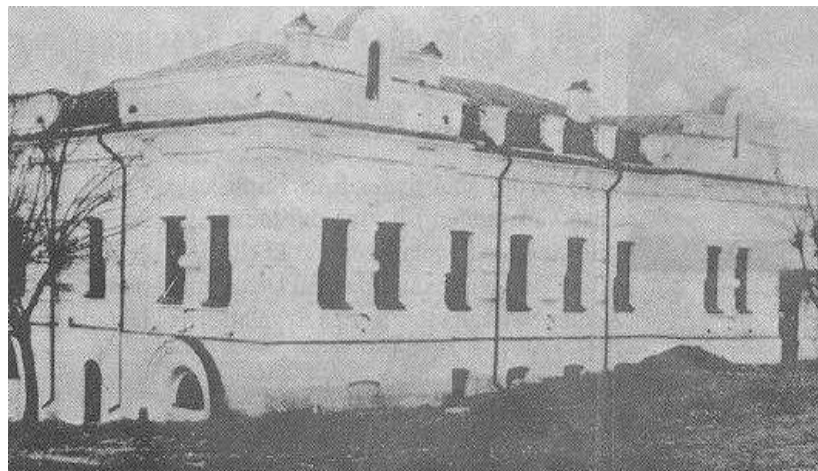
Az Antant kifejezés Anglia és Franciaország 1904-ben történő szövetsége (szívélyes megegyezése volt), amihez Oroszország 1907-ben csatlakozott. Megjegyzendő, hogy az ezt megelőző években Anglia és Németország is versengett az Orosz Birodalom szövetségéért. Végül, a Párizs és Szentpétervár közötti rokoni, kulturális, gazdasági jó kapcsolatok II. Miklós orosz cárt a nyugat barátjává, szövetségesévé tették. A száz évvel ezelőtti napóleoni vérengzés emléke már ezek szerint csak emlék maradt. Szükségük volt Oroszországra. Az oroszok már nem is voltak olyan vadak és félelmetesek?

A véres háború azonban Oroszországot 1917-re kimerítette, a hátország lázongott. Az emberek éheztek, fáztak, nyomorba kerültek. Ekkor pattant ki a szikra a németek fejből, hogy hazaküldik Oroszországba *Lenint*, akit alkalmasnak tartottak arra, hogy kirobbantson egy forradalmat. A nagy „felforgató” többek között Capri szigetén, Zürichben, Németországban és Angliában tanulmányozta Marx és Engels műveit, amit aztán átültetett az orosz nyomorba. Egy angol diplomata írta a találó mondatot a Lenint anyagilag is támogató németekről: „*A lehető legrettenetesebb fegyvert fordították Oroszország ellen. Lepecsételt vagonban szállították Lenint Oroszországba, mint egy járványt okozó bacilust.*” Megjegyzem, a finn vasutas elvtársak segítségével. A lezárt vagonban vele tartott *Nágya*, a felesége és *Inessza*, a szeretője. Így éltek hármasan a vasúti kocsiban, majd később a Kreml falai között.

A proletárdiktatúra vezéralakjai. Lenin a német Marx és Engels elméletét ültette át az oroszországi gyakorlatba, amit aztán Sztálin tökélyre fejlesztett. Az eredmény több tízmillió halott, tönkretett országok és népek tucatja, generációk életének, javainak kizsákmányolása

Oroszország 1917-ben kilépett a háborúból. A cári ország megszűnt létezni, s az uralkodót és egész családját szó szerint kiirtották, Lenin parancsára. (Nem járunk messze az igazságtól, ha arra gondolunk, hogy a francia forradalom példája lebegett a kommunisták szeme előtt, amikor azok kivégezték XVI. Lajost és a királynét. Nem ez volt az egyetlen példa, amit átvettek a jakobinusoktól.)

A cár és családja. Az Ipatyev-ház Jekatyerinburgban, ahol a cári családot 1918. július 17-én kegyetlen módon végezték ki. Nem volt kegyelem a cári családot kísérő személyzetnek sem

Az Egyesült Államok szerepe a világpolitikában

Oroszország kilépett a hadviselő felek közül, ám a tette kész USA azonnal belépett az európai hadszíntereken zajló háborúba. Hozták a demokráciát és az utánpótlást, de elsősorban a fegyvereket. Az Egyesült Államok 1917. április 6-án hadat üzent a központi hatalmaknak, s ezzel kezdetét vette Amerika világpolitikát irányító tevékenysége. Érdekes *Woodrow Wilson* elnök 1917. április 2-ai kongresszusi beszédéből idézni:

„... az igazság sokkal fontosabb, mint a béke, és harcolnunk kell azokért a dolgokért, melyek mindig is a legközelebb álltak a szívünkhöz – a demokráciáért, azok jogaiért, akik alávetik magukat a hatalomnak, hogy beleszólhassanak a saját kormányzásukba, a kis nemzetek jogaiért és szabadságáért és a jog egyetemes uralmáért [...] hogy így békét és biztonságot hozzunk minden nemzet számára, és végre szabaddá tehesük a világot.”

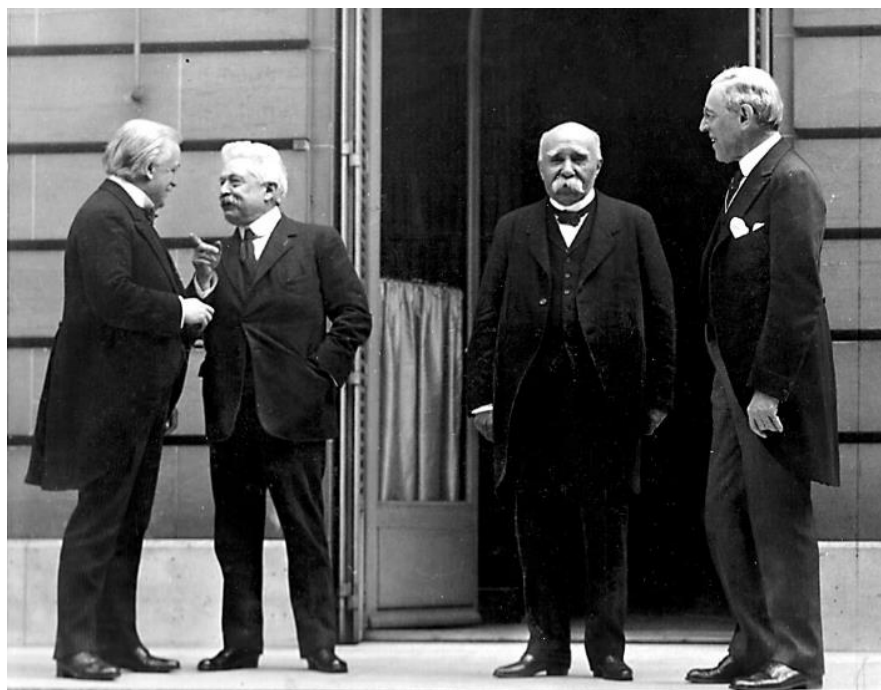
Mintha ma, valamelyik háborúpárti brüsszeli „demokrata” mondaná a panel szöveget. Az antanthatalmak demokráciájának eredményét jól tükrözi a térkép.

Az első világháborút követő változások Európa térképén

A Nagy Háborúnak sikerült létrehoznia a nagy Szovjetuniót, ami aztán mai napig rányomja bélyegét nem csak Kelet-Közép-Európa, hanem az egész világ történelmére.

Aztán következtek a béketárgyalások, amire a magyarokat, mint a háború legnagyobb vesztesét, meg sem hívták. Majd 1920 januárjában *Apponyi Albert* vezetésével a magyar küldöttség elmehetett Párizsba, de a megalázáson kívül nem értek el semmit. Újra becsapták őket, Trianon gyászos terve már ekkor készen volt.

Lloyd George szobra Londonban, a már említett Palmerston és a még nem tárgyalt Churchill között. A „négy nagy”, akik a Trianoni diktátum legfőbb felelősei voltak. Az angol David Lloyd George, az olasz Vittorio Emanuele Orlando, a francia Georges Clemenceau és az amerikai Thomas Woodrow Wilson

Megjegyzendő, hogy ha egyáltalán lehet különbséget tenni az ítélelhozó négy politikus között, akkor talán *Orlandó* a legkevésbé bűnös. Ezt azért állíthatjuk, mert befolyásánál, s az olaszoknak a magyar történelemhez fűződő kapcsolatai miatt nem rajta múlt, hogy a magyarokat ilyen tragédiába sodorták. A főbűnösnek a magyargyűlölő *Clemenceaut*, a *Tigris* emlegetjük, ami alól ne is mentsük fel. Az igazi mozgatórúgói a párizsi békerendszernek azonban az angolszászok voltak. Már ezekben az években, és majd a későbbi évtizedekben is, bebizonyosodott, ma pedig már tagadhatatlan, hogy Nagy-Britannia, majd a második világháború után az Egyesült Államok a világ vezető hatalma. A 14 pontot hozó „önrendelkező” *Wilson* és a „jólélkü”, a tárgyalások újra felvételét javasló *Lloyd George* kétarcú játékot űztek. Ők már akkor is a világ urainak képelték magukat és annak jegyében is politizáltak és háborúztak.

A második világháború főszereplői

Az első világháborúban mind a német, mind az orosz nagyhatalom meggyengült, megváltozott a politikai berendezkedésük. A két hatalom között kialakult *Lengyelország, Csehszlovákia, Románia, Jugoszlávia*, amely országok a francia és az angolszász politika csatlósai lettek. *Németország* és a *Szovjetunió* (Oroszország) két évtized alatt azonban újra megerősödött, de hiányzott Közép-Európa térségéből egy olyan hatalom, mint amilyen az *Osztrák-Magyar Monarchia* volt.

Európa 1938-ban, az utolsó békeévben

A világháború kezdete akár lehetne az 1937 nyarán újra kitört japán-kínai fegyveres összecsapás. A második világháború hivatalos kirobbanása azonban 1939. szeptember 1-je, amikor Németország megtámadta Lengyelországot. A világháborúban mintegy *hetven ország* vett részt, aminek több mint *hetven millió halottja* volt. A világégés Európában 1945. május 8-án, Ázsiában 1945. szeptember 2-án ért véget.

A szembenálló felek a *tengelyhatalmak* (Németország, Olaszország és Japán, valamint a csatlakozó országok), illetve a *szövetségesek* (Egyesült Államok, Egyesült Királyság, Szovjetunió) és a csatlakozott államok. A nyugati hatalmaknak *érdekes módon* sem az első világháborúban a cári Oroszországgal, sem a második világháborúban, a sztálini Szovjetunióval nem volt aggályuk szövetségre lépni.

Különösen meglepő, hogy azzal a kommunista nagyhatalommal léptek szövetségre, amit addig a lehető legnagyobb mértékben elutasítottak. A világháború borzalmait nem részletezve, érdemes a békekötés néhány képét ide idézni.

A „Három Nagy” vezetőinek értekezlete Teheránban 1943. november 28. és december 1-je között. Sztálin, Rooseveltt és Churchill első találkozásán megtárgyalta a háború folytatásának és lehetséges befejezésének menetét. Mint korábban, 1943-ban is jól megfér egymás mellett a kommunista, a tőkés demokrácia és a gyarmattartó hatalom három vezetője

Többek között megállapodtak abban, hogy a *második frontot* 1944 májusában nyitják meg, s ami nem a Balkánon (ahogy Churchill akarta, hogy támogathassa a kommunista Titot), hanem a *francia tengerparton* lesz. Az a brit terv is elbukott – Sztálin ellenállásán –, hogy jöjjön létre egy *bajor-osztrák-magyar államszövetség*. Tárgyaltak még arról is, hogyan lehetne *Törökországot* Hitler ellen megnyerni. Sztálin ígéretet tett arra is, hogy a partraszállással egy időben *támadást indít* Hitler szövetségesei ellen. Szó volt *Japán megtámadásáról*, *Lengyelország* határaitól, s az *ENSZ* létrehozásának gondolata már ekkor felmerült. Azonban már azt is lehetett tudni, hogy az angolszász hatalom irányítását a Brit Birodalomtól az USA veszi át.

A jaltai konferencián 1945. február 4. és 12. között a három nagy (Churchill, Rooseveltt és Sztálin), s mögöttük a kísérik vidáman megvannak egymás mellett, a közeli győzelem tudatában

Jaltában, a Krím félsziget gyönyörű üdülőhelyén a két angolszász vezető Sztálin vendége volt. A téma a *háború befejezésének* során következő lépései, továbbá *Európa új arculatának* megrajzolása volt. Sztálin kötelezettséget vállalt a háború befejezése után három hónappal *Japán elleni hadműveletekre*. (A nagyon demokratikus USA gyorsan ledobott két atombombát Japánra, hogy ne legyen szükség a szovjet beavatkozásra.) Kialakították *Németország megszállási övezeteit*, létrejött a *SZEB* (Szövetséges Ellenőrző Bizottság), s nagy viták árán megegyeztek *Lengyelország hatáiról*. Sztálin megtarthatta a *kelet-lengyel területeket*, s ami lényeges, Lengyelországot a szovjet elvtársak barátai irányíthatták. Megállapodtak a *háborús főbűnösök* bíróság elé állításáról.

Akárcsak Wilson 14 pontja 1918-ban, úgy Rooseveltt *Atlanti Chartája* is utópia volt, amikor a „*szilárd és tartós békéről*” beszélt. Aktualitása okán érdemes a lengyel határ kialakulásának történetét megismerni. Az első világháborús *Curzon-vonalat* vették alapul. (Curson angol diplomata által 1920-ban javasolt határvonal.) Ez Lengyelország elárulása volt, mert mintegy 300 km-nyi sávot az ukránok és fehéroroszok kaptak meg. Cserébe a lengyel határ nyugatra tolódott, Németország rovására, ahol viszont zömmel németek éltek. Ekkor ásták el a jövő aknáit.

Jalta igazi bűne a magyarországi *svábok elűzése*, a *Benes-dekrétum*, a *szudéta németek deportálása*, a *felvidéki magyarok áttelepítése*.

Erre is mondhatta Sztálin, hogy a *nemzetiségi kérdés csak vagonkérdés*. Az angol Churchill mindezzel teljes mértékben egyet értett. Még egy csúnya mondat a két nagytól: *Haljon meg minél több német, annál könnyebb lesz a háború utáni német rendezés*. Jalta után két nappal bombázták porrá az angolszász gépek Drezdát. Hogy miért? Azt csak ők tudták. (Lehet ezekre mindenféle magyarázatot kitalálni, de ezek a tények.)

Ami minket, magyarokat a leginkább érdekel, az a papírszalvétán történő százalék és területi számítás Churchill és Sztálin között. A legenda szerint egy papírfecsin rögzítették – ők ketten – az ütközőzónában fekvő országok hova tartozását. Ami nagyon valószínű, hogy Churchill ekkor dobta oda a keleti országokat, benne Magyarországot Sztálinnak, a szovjet érdekszférába. (Tegyük hozzá, hogy ez az eset nem Jaltában, hanem korábban, az 1944 októberi moszkvai tárgyalásokon történt.) A lényegen azonban nem változtat.

Winston Churchill szobra Londonban. Churchill és Sztálin meghitt, látszólag baráti és kedélyes beszélgetése jusson eszébe minden mai véleményvezérlő politikusnak és újságírónak, amikor Oroszország ellen hadba szólítják hazájuk fiataljait

Churchill 1944. október 9-én hivatalos látogatáson vett részt Moszkvában. A díszvacsorán az angol miniszterelnök azzal a meglepő javaslattal állt elő, hogy állapodjanak meg a megszállási övezetekről és országokról. Ahogy nevezik, a „cédulaegyezmény” Churchill műve volt, aki egy szalvétára írta a százalékos arányokat. Egy forrás szerint a szovjet zóna része lesz Bulgária és Románia 100%-ban, Magyarország és Jugoszlávia 50-50%-ban, Görögország 10%-ban. Sztálin elolvasta a szöveget és azokat egy írónnal egyenként kipipálta. Erre mondják, hogy az angol eladta Kelet-Európát Sztálinnak. Moszkva és Jalta tragédiája nem a cédulás megállapodás és a többi megegyezés, hanem az, hogy mindezeket Sztálinnak esze ágában sem volt megtartani.

A ravasz Sztálin (eredeti nevén *Joszif Visszarionovics Dzsugasvili*) még az angol diplomatákat, élükön Churchillt is megtévesztette. Sztálinról az angol delegáció vezetője ezt írta: „*Ő egy nagyszerű ember, és igazán lenyűgöző a fellépése.*” Churchill pedig így értékelte a kommunista diktátort: „*Szegény Chamberlain azt hitte, megbízhat Hitlerben. Tévedett. De én nem hiszem, hogy tévednék Sztálinnal kapcsolatban*”.

Ne feledjük azt sem, amit *Teleki Pál* meggyilkolása után mondott. Akkor Churchill kijelentette, hogy majd a tárgyalóasztalnál a háború után egy széket üresen hagynak a magyar ügy, illetve Teleki emléke tiszteletére... Nem volt üres szék! A magyarok ügyére csak annyira figyeltek, hogy Trianont megerősítették, ráadásul még három fontos települést elvéve tőlünk a dicsőséges Csehszlovákia javára.

Potsdami konferencia (1945. július 7. – augusztus 2.) döntéshozói. Attlee, Truman és Sztálin. A két angolszász kicserélődött, de Sztálin az örök, ő ott volt. Rooseveltnél elnök 1945 áprilisában elhunyt, helyébe Truman került az elnöki székbe. A konferencián július elején még Churchill is megjelent. Ám az Egyesült Királyságban éppen zajló parlamenti voksolást követően a „hálás” britek július végére Clement Attlee munkáspárti jelöltet választották meg miniszterelnöknek

A két tapasztalt angolszász vezető kiesése súlyos következményekkel járt Európára nézve. Az irányítás teljesen Sztálin kezébe került. Eleinte Truman is elismerően nyilatkozott Sztálinról, amit aztán később szeretett volna meg nem történnie tudni. A potsdami konferencián már konkrétan kijelölték a *német és a lengyel határokat*, a *megszállási zónákat*, s visszaállították a Hitlert virágosövel fogadó *Ausztria szuverinitását*. *Königsberget* és környékét a Szovjetunióhoz csatolták. Döntés született egyes országok *ENSZ-tagságáról*, a németek kitelepítéséről, a *békeszerződések feltételeiről*, az *atombomba fejlesztéséről*, *Japán fegyverletételéről*.

Oroszország (Szovjetunió) a 20-21. században

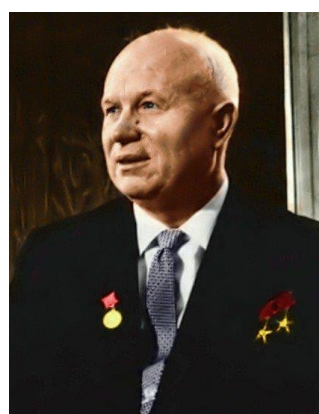
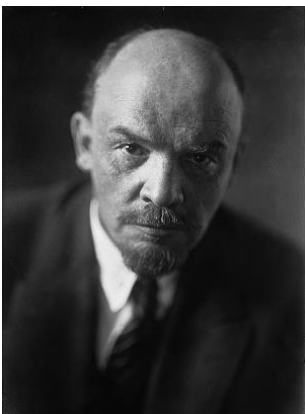
A mai, vég nélküli „oroszozáshoz” nem árt tudni, hogy az elmúlt száz év szentpétervári és moszkvai kiemelkedő vezetői kik voltak.

Lenin (eredeti nevén Vlagyimir Iljics Uljanov). Apai ágon kalmük, kirgiz, tatár, orosz ősökre vezethető vissza. Anyai ágon zsidó, német, svéd, orosz vér folyt ereiben. A szovjetrendszer kiagyaloja, a GULAG táborok létrehozója, a proletárdiktatúra megteremtője. 1924-ben halt meg.

Sztálin („acélos”) a ravasz, kegyetlen, az orosz és a Szovjetunió területen élő más népeket tönkre tevő, a kommunizmust újabb haláltáborokkal (GULAG) kialakító diktátor. Az erőteljes személyi kultusz létrehozója 1945-től a Szovjetunió generalisszimusa. Sztálin apai ágon *osztét*, anyai ágon *grúz* származású volt. A szülők nem is beszéltek oroszul, Sztálin is csak húsz éves korában tanulta meg jól beszélni a nyelvet. 1953-ban halt meg.

Hruscsov (Nyikita Szergejevics) Sztálin politikáját követte, lazítva az akkor már elviselhetetlen diktatúrán. Családja részben *orosz* eredtre vezethető vissza, de élete első szakasza az *ukránokhoz* kötötte. A Szovjet Kommunista Párt első titkára (a legfőbb hatalom), s ebben a minőségében a ***Krímét 1954-ben átadta Ukrajnának***, ami addig orosz terület volt. (Az erre vonatkozó dokumentumokat ma is homály fedi.) Az *1956-os magyar forradalom* vérbe fojtására is ő adott parancsot.

Brezsnyev (Leonyid Iljics) a SZKP főtitkára, 1964-1982 között a Szovjet Birodalom első embere. Leninnel, Sztálinnal, Hruscsovval ellentétben korlátozott képességekkel rendelkezett. A hidegháború korszakának megújulásra képtelen politikusa volt. Vitathatatlanul *ukrán* származású, de a háború éveiben már inkább orosznek vallotta magát.

Akik uralták a fél világot hét évtizeden át. Lenin, Sztálin, Hruscsov, Brezsnyev. Szerepet játszott még Andropov (1982-1984), Csernyenko (1984-1985), majd az átmenet embere Gorbacsov (1985-1991) lett. A szovjet parlament 1990. március 14-én megszüntette a kommunista párt vezető szerepét, sőt 1991-ben betiltották a Szovjet Kommunista Pártot

Itt jegyzem meg, hogy az ukrán frontról a legtöbb ember eszébe logikusan az jut, hogy az 1., a 2., a 3. és a 4. Ukrán Frontok, melyek 1944-ben a végső támadást indították a hitleri gépezet ellen, kizárólag ukrán harcosokból álltak. Ez nem így volt. A 2. Ukrán Front játszott vezető szerepet Magyarország lerohanásában. Ezek a frontok azonban ugyanúgy a Vörös Hadsereg egységei voltak, mint a többi front. Nevét onnan kapta a négy front, hogy Ukrajna területén hozták létre őket. Ez persze feltételezi, hogy zömmel ukrainai katonák alkották a hadsereg zömét. A hódítók borzalmas tetteket vittek végbe a magyar, de különösen a német civil lakosság körében. Nem részletezem.

A téma lezárásához szólni kell 1956-ról. A „nagyon demokratikus” nyugat és a hidegháborúban ellenségessé vált „sötét diktatúrában élő” szovjetrendszer ebben a kérdésben ugyanúgy egymásra talált, mint 1849-ben, 1920-ban, vagy 1947-ben. Az Eisenhower-kormányzat az 1956 októberi lengyel és magyar forradalom kirobbanásakor nehéz helyzetbe került. Hiszen az évek óta hangoztatott rab nemzetek felszabadításának lehetősége íme elérkezett. A lengyel események hamar megoldódtak, nem kellett tennie semmit az Egyesült Államoknak, a „rend” helyreállt, s nem terhelte meg nagyon a két nagyhatalom egyensúlyi viszonyát, az *enyhülési politikát*. A budapesti felkelés már nem volt ilyen egyszerű. Az USA vezetése tisztában volt azzal, hogy Moszkva a csatlós államok dolgában mereven elzárkózik mindenféle engedménytől. Viszont, ha magára hagyja Magyarországot – ami önmagában semmit nem jelentett számára – akkor mit szól a világ többi része, az a sok-sok ország, amelyek még hittek az amerikai ígéreteknek.

Dwight David Eisenhower elnök 1956-ban. Az 1949-ben New Yorkban megszervezett Szabad Európa Rádió magyar nyelvű adása jelentette az anyaországban maradt magyarságnak a hitet, a szabad világ híreit. A rádió (SZER) központja 1951-ben kerül át Münchenbe, ahonnan a 80 tagú szerkesztőség egész napos programot sugárzott. Aztán kiderült, hogy ez is csak egy „kacsa” volt. Amagyar forradalmat véresen leverték, s Budapesten jött Kádár János és a magyarságtudat romboló csapata

Az amerikai vezetés azt az utat választotta, ami kizárólag az USA érdekét szolgálta. A magyar ügyet az ENSZ elé vitte, s a Biztonsági Tanács napirendre

tűzte a kérdést. Ez egyrészt azt mutatta, hogy nem engedik a szabadságukért harcoló népeket magukra, másrészt a szovjet vétó miatt semmi jelentősége nem volt. Közben tovább zajlott az enyhülési folyamat ápolása az USA és a Szovjetunió között.

A Szovjetunió felbomlása

Akik szerepet játszottak a szovjet birodalom felbomlásában, illetve az új Oroszország megteremtésében. Mihail Szergejevics Gorbacsov (1985-1991) Borisz Nyikolajevics Jelcin (1991-2000) Vlagyimir Vlagyimirovics Putyin (2000-)

1.Örményország, 2.Azerbajdzsán, 3.Fehéroroszország, 4.Észtország, 5.Grúzia, 6.Kazahsztán, 7.Kirgizisztán, 8.Lettország, 9.Litvánia, 10.Moldova, 11.Oroszország, 12.Tádzsikisztán, 13.Türkmenisztán, 14.Ukrajna, 15.Üzbegisztán

Vezetők világháborús helyzetben és elnökök ma

Bármit is követtek el Teherán, Jalta és Potsdam tárgyaló felei, ami a világnak sok gondot okozott, s aminek eredményét ma is tapasztaljuk. Ennek ellenére hiteles

férfiak, hiteles politikusok voltak saját népeik számára. Most gondoljuk el, hogy fog-e egy ilyen padon ülni szobor alakban a mai USA elnöke (*Biden*), akinek állapotáról mások már mindent elmondtak és a mai brit kormányfő (*Rishi Sunak*), aki indiai származása ellenére még a legjobb választás volt. Mert hat év alatt *David Cameron*, *Theresa May*, *Boris Johnson*, *Liz Truss* konzervatív kormányfők mindent elkövettek a valaha jobb napokat élt Egyesült Királyság lejáratására.

London belvárosában a két angolszász politikus – Rooseveltet és Churchill – szoboralakja kedélyesen beszélget egy padon ülve a világ dolgairól, vagy éppen hétköznapi eseményekről. Közéjük ültem, hogy megtudjam, miről beszélgethetnek. A téma inkább hétköznapi volt, hiszen arról vitatkoztak, hogy melyik a jobb ital. A Coca-Cola, vagy a whisky?

Az Egyesült Államok 1945 óta több, mint 25 országban háborúzott 30 (harminc) alkalommal, s mindenhova elvitte a békét és a demokráciát, közel tíz millió ember pusztulása árán. Cserébe elhozta a hasznot, amihez a fegyverek eladása is nagymértékben hozzájárult. És Ukrajna ebben a sorban még nincs is benne.

Korea (1950–1953) (koreai háború) • Guatemala (1954, 1960, 1967-1969) • Indonézia (1958) • Kuba (1959–1961) • Kongó (1964) • Laosz (1964–1973) • Vietnám (1961–1973) • Kambodzsa (1969–1970) • Grenada (1983) • Libanon (1983, 1984) (Libanon és Szíria) • Líbia (1986) • El Salvador (1980) • Nicaragua (1980) • Irán (1987) • Panama (1989) • Irak (1991(öbölháború), 1991-2003 (közös amerikai és brit csapatok) Irak (2003–2015) • Kuvait (1991) • Szomália (1993) (2007, 2008, 2011) • Bosznia (1994, 1995) • Szudán (1998) • Afganisztán (1998)-(2001–2015) • Szerbia és Montenegró (1999) • Jemen (2002, 2009, 2011) • Pakisztán (2007–2015) • Líbia (2011, 2015) • Szíria (2014, 2015).

(Folytatjuk)

Bánhegyi Ferenc